

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/55/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113215969
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5113215969.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu v právnej veci žalobcu - Z. K., nar. XX.X.XXXX, bytom: K. XX, XXX XX F. F., zastúpený splnomocneným zástupcom: JUDr. Peter Harakály, so sídlom: E. č. XX, XXX XX E., proti žalovanému - Sociálna poisťovňa, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava 1, IČO: 30 807 484, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, na základe odvolania žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 4C/149/2013-191 zo dňa 23.10.2015 takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 4C/149/2013-191 zo dňa 23.10.2015 vo výroku, v ktorom okresný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 32.082,40 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne zo sumy 32.082,40 eur od 28.7.2013 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, z r u š u j e a v tejto časti konanie z a s t a v u j e .

Rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 4C/149/2013-191 zo dňa 23.10.2015 vo výroku, v ktorom okresný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 26.269,04 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku m e n í tak, že žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobcovi sumu 13.436,08 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku - ohľadne sumy 12.832,96 eur žalobu žalobcu z a m i e t a .

N e d o t ý k a sa rozsudku vo výroku, v ktorom okresný súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o trovách (vyhradenie rozhodovania o ne do 30 dní od právoplatnosti rozsudku).

o d ō v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil odporcovi (ďalej žalovaný) povinnosť zaplatiť navrhovateľovi (ďalej žalobca) sumu 32.082,40 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 32.082,40 eur od 28.7.2013 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému súd uložil aj povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 26.269,04 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh (ďalej žaloba) zamietol. Vyhradil rozhodovanie o náhrade trov konania do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobca - bývalý zamestnanec Cementárne Lietavská Lúčka a.s. v pracovnej pozícii vedúci pracovnej skupiny, pracovisko „ suroviareň - sušiareň“ utrpel dňa 31.5.2010 ťažký pracovný úraz pri ktorom došlo k poškodeniu jeho zdravia. Zodpovednosť zamestnávateľa za škodu spôsobenú zamestnancovi pracovným úrazom je daná podľa § 195 a nasl. Zákonníka práce. Medzi účastníkmi nebol spor o tom, že podiel spoluviny žalobcu na pracovnom úraze bol 30 %. Žalobca sa podanou žalobou domáhal : a.) zaplatenia nepriznanej časti náhrady za SSU za 2 980 bodov (s poukazom na závery lekárskeho posudku MUDr. A. E.) v sume 32.082 eur a b.) mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods.5 Z.č.437/2004 Z.z. vo výške 32.836, 30 eur.

3. Zamestnávateľ síce nesie zodpovednosť za pracovný úraz, avšak nie je poskytovateľom úrazovej dávky za sťaženie spoločenského uplatnenia, vychádzajúc z ustanovení Z.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (konkrétne z § 120 ods.1, § 2 písm.c), § 8 ods.1, § 13 ods.3 písm.h). § 16 prvá veta, § 17 prvá veta, § 83) poskytovateľom tejto dávky je Sociálna poisťovňa. K dohode medzi žalobcom a poskytovateľom náhrady nedošlo, žalobca si uplatnil svoj nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na súde. Podľa názoru súdu vec bolo potrebné v súdnom konaní prejednať, keďže k uspokojeniu nároku žalobcu na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej SSU) nedošlo podľa lekárskeho posudku vyhotoveného podľa § 6 a 7 Z.č. 437/2004 Z.z.

4. Súd neakceptoval vecnú argumentáciu žalovanej vznesenú v rámci jej obrany, a to, že o náhrade za SSU bolo už právoplatne rozhodnuté na základe kontroly lekárskeho posudku MUDr. A. E. posudkovým lekárom. Súd bol názoru, že ak je aj upravená v § 153 ods.4 písm.c) Zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení lekárska posudková činnosť posudkových lekárov Sociálnej poisťovne v rozsahu kontroly ohodnotenia pracovného úrazu na účely určenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sporných prípadoch úrazového poistenia, výsledkom tejto kontroly však nie je súd pri rozhodovaní o nároku uplatnenom poškodeným podľa § 6 ods.3 Z.č.437/2004 Z.z. viazaný, znamená to len, že medzi poškodeným a poskytovateľom náhrady nedošlo k uzatvoreniu dohody o vyrovnaní podľa § 6 ods.1 cit. Zákona a poškodený je oprávnený uplatniť nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na súde. Vychádzajúc z tejto právnej konštrukcie súd žalobe - o nárok na zaplatenie nepriznanej časti sťaženia SSU za 2980 bodov vyhovel. Mal preukázané, že lekárske posudkom zo dňa 25.1.2012 vyhotoveným MUDr. A. E. bol úraz žalobcu obodovaný celkovým počtom bodov 6 100, po odpočítaní spoluviny žalobcu v rozsahu 30 %, a nespornom tvrdení, že žalovaná priznala titulom SSU žalobcovi sumu 33.590,20 eur súd žalobcovi priznal nedoplatenú (aj žalovanou neuznanú) sumu 32.082,40 eur. K priznanej sume súd dospel nasledovným výpočtom : 6 100 bodov x 15,38 eur = 93818 eur - 28.145,40 eur (30 % spoluviny) = 65.672,60 eur - 33.590,20 eur (priznané SSU žalovanou) = 32.082,40 eur. V časti 0,28 eur ohľadne tohto nároku žalobu zamietol z dôvodu zistenia matematickej nesprávnosti výpočtu nároku žalobcom.

5. V prípade nároku o mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU podľa § 5 ods.5 Z.č.437/2004 Z.z. uplatneného v žalobe vo výške 32.836,30 eur (50 % zo sumy 65.672,60 eur) súd konštatoval čiastočnú dôvodnosť, po zohľadnení miery primeranosti náhrady za SSU zvýšil o 40 %, priznal tak sumu vo výške 26.269,04 eur a vo zvyšnej časti ohľadne tohto nároku žalobu zamietol.

6. Z výpovedí svedkov (Ing. S. O., D. K., Z. K. a B. N.) z komplexného posudku Úradu práce, soc. vecí a rodiny Žilina č. záznamu 2013/78276, č.sp. ZA 1/OPČ/2013/2013/59350, PO 133/2011 Pa zo dňa 5.4.2013 mal nesporne preukázané, že žalobca stratil možnosť uplatniť sa v každej oblasti života (v spoločenskej, verejnej ako i v súkromnej).

7. Žalobca v zamestnaní bol uznávaným odborníkom, vyškoleným špecialistom na práce vykonávané s osobitným zariadením - ako je vysunutá lanová dráha, disponoval zväčša preukazom. Následkom úrazu o možnosť uplatnenia sa v zamestnaní definitívne prišiel. V osobnom živote je obmedzený v samoobslužných činnostiach, napr. v mobilite, má nefunkčnú pravú ruku (pričom je pravák), jeho chôdza je pomalá, neistá, chodí len za opory francúzskej barly a druhej osoby, je odkázaný na individuálnu prepravu osobným vozidlom, na pomoc inej fyzickej osoby pri zabezpečovaní sociálnych aktivít a pod. V dôsledku poškodenia mozgu má problémy s logickým uvažovaním, pamäťou, v komunikácii s okolím. Je obmedzený aj v rodinnom živote, v styku s deťmi, vnúčatami, aj v živote manželskom, vrátane intímneho života. V spoločenskom živote nemôže realizovať svoje záľuby, napr. športové aktivity (ani rekreačné) práce okolo domu - bol pritom mimoriadne zručný. Následky úrazu zasiahli žalobcu do všetkých sfér jeho života a samostatne nie je schopný fyzicky a ani psychicky fungovať. V prípade žalobcu je preukázané, že sa jedná o prípad osobitného zreteľa, aký má na mysli § 5 ods.5 Zákona č. 437/2004 Z.z. Súdom priznaná suma 26.269,04 eur predstavuje 40 % zo sumy 65.672,60 eur, teda zo sumy základnej náhrady sa SSU podľa znaleckého posudku po odpočítaní spoluviny v rozsahu 30 % (93 818 eur - 28.145,40 eur = 65.672,60 eur). Súd zamietol žalobu v časti uplatneného nároku na zvýšenie náhrady titulom SSU o 10 %, pretože mal preukázané, že i keď v prípade žalobcu sa jedná o prípad hodný osobitného zreteľa podľa § 5 ods.5 zákona č. 437/2004 Z.z., z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca bol pred úrazom zapojený do spoločenského života na úrovni len svojho zamestnávateľa a Obce Lietavská

Lúčka, v spoločenskom živote sa v širšom rozsahu nerealizoval. Zvýšenie náhrady za SSU o 40 % súd vyhodnotil za primerané vzhľadom na všetky okolnosti prípadu.

8. Nárok na náhradu za SSU v zmysle lekárskeho posudku si uplatnil žalobca u žalovanej dňa 26.4.2013 predložením návrhu na uzatvorenie dohody (poukaz súdu na č.l. 34 spisu), keďže žalovaná v lehote troch mesiacov od podania návrhu na uzatvorenie dohody k dohode nepristúpila, dostala sa do omeškania s náhradou za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcovi, následne je povinná žalobcovi zaplatiť aj úroky z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 28.7.2013 do zaplataenia zo sumy 32.836,30 eur. Z dôvodu zamietnutia žaloby v časti žiadanej náhrady za SSU - jeho základnej časti v sume 0,28 eur pre nesprávny matematický výpočet, nepatrí žalobcovi ani úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 0,28 eur od 28.7.2013 do zaplataenia.

9. Rozhodovanie o trovách konania okresný súd vyhradil do 30 dní od právoplatnosti rozsudku podľa § 151 ods.3 Občianskeho súdneho poriadku (poznámka odvolacieho súdu - v znení účinnom do 30.6.2016).

10. Proti rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná, žiadala zamietnutie žaloby v celom rozsahu. Vytýka súdu, že na piatich stranách odôvodnenia rozsudku cituje celý rad právnych noriem, z ktorých ale ani jednu nie je možné aplikovať na žalovanú istinu v prvej (32.082,68 eur s úrokmi z omeškania) a čiastočne aj v druhej časti žalobného petitu (32.836,30 eur). Aplikáciu a citáciu § 195,196 Zákonníka práce v odôvodnení rozsudku možno kvalifikovať len ako podpornú. Od účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) totiž civilné sporové súdy v rámci svojej právomoci a tiež žalovaná od samého počiatku, po dobu viac ako 12 rokov, zhodne vykladajú nároky z titulu zodpovednosti za pracovný úraz a chorobu z povolania. Hmotnoprávna úprava Zákonníka práce o zodpovednosti zamestnávateľa za pracovný úraz alebo chorobu z povolania ostali aj po účinnosti zákona inštitútmi súkromného práva a v prípade ich spornosti spadá riešenie týchto vecí do právomoci súdu podľa § 7 ods. 1 O.s.p. (v znení účinnom do 30.6.2016 - poznámka odvolacieho súdu), nakoľko ide o vec pracovnú. V súdnej veci však právny základ nároku nebol sporný.

11. V ďalšej časti odvolania žalovaná zdôrazňuje pochybenie súdu, poukazuje na stranu 17 ods.2 odvolaním napadnutého rozsudku v ktorom súd uviedol, že našiel dôvod pre platobnú zaviazanosť žalovanej v ustanoveniach § 120 ods.1, § 2 písm.c), § 8 ods.1, § 13 ods.3 písm.h), § 16, § 17, § 83 Zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „ zákon „). Súd mal aplikovať § 120 ods.2 zákona o tom, že žalovaná je verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon sociálneho poistenia a v rámci neho aj na výkon jedného z jeho podsystemov, ktorým je podľa § 2 písm. c) úrazové poistenie. Už len z tohto jediného ustanovenia vyplýva, že celá právna úprava zákona patrí do sféry verejného práva, výkon úrazového poistenia vo veci úrazových dávok vymenovaných v § 13 ods.3 zákona patrí do výlučnej právomoci žalovanej. Prvostupňový súd neoprávnene si prisvojil právomoc rozhodnúť o istine 32.082,68 eur, dokonca túto sumu žalobcovi priznal aj s úrokom z omeškania. Predmetná suma predstavuje základné bodové ohodnotenie z titulu úrazovej dávky- náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia o ktorej právoplatne rozhodla konajúca jej (odvolateľky) pobočka v Žiline Rozhodnutím č. 3513-27/2012-ZA, ISUP:1112008320 zo 17. apríla 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 10.júla 2012 po tom, ako odvolací orgán nevyhovel opravnému prostriedku žalobcu. Ak sa žalobca cítil byť dotknutý na svojich právach s tým, že mu konajúca pobočka v konaní o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia priznala namiesto 6 100 bodov krátený rozsah 3 120, mal podať žalobu o preskúmanie rozhodnutí pobočky a ústredia, čo však neurobil. Navrhovateľ tak nevyčerpal zákonné procesné prostriedky v rámci správneho súdnictva, ale podal žalobu z titulu „ dlžníckeho „ postavenia žalovanej čo je z hľadiska právneho úplne nepochopiteľné. V konaní vedenom na pobočke Žilina išlo o procesné konanie lex specialis podľa Tretej časti zákona. Nároky poistených zamestnávateľov voči žalovanej z titulu zodpovednosti za pracovný úraz alebo chorobu z povolania upravuje zákon v hmotnoprávnych ustanoveniach, ktorý je normou verejného práva. Súd ignoroval námietky, ktoré ona (odvolateľka) vzniesla o tom, že tu nie je daná právomoc súdu rozhodovať o základnom hodnotení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, že v danej veci konala, dokazovala a právoplatne rozhodla vecne a miestne príslušná pobočka vybavená rozhodovacou právomocou podľa zákona v zmysle §§ 172 a nasl. Skutočnosť, že sa reparácia a satisfakcia za poškodenie zdravia zamestnanca presunuli do sféry verejného práva ešte nemôže súd viesť k záveru, že žalovaná je v pozícii dlžníka, ktorá niečo spôsobila žalobcovi a preto má zaplatiť ako dlžník, čo je typický inštitút súkromného práva. K dohodovaciemu konaniu ohľadne prvej žalovanej sumy 32.836,30

eur nemohlo dôjsť pretože vec spadá do výlučnej právomoci Sociálnej poisťovne. Uvedenú sumu istiny žalobcovi súd priznal protiprávne (nemal právomoc) nadväzne je protiprávne priznaný aj nárok na úroky z omeškania vo výške 8,5 % ročne z tejto istiny za obdobie od 28.7.2013 do zaplatenia. Navyše úrok z omeškania je inštitútom súkromného práva, priznanie úroku z omeškania voči subjektu, ktorý v rámci jednotlivých sociálnych podsystemov funguje výlučne vo sfére verejného práva je protiprávne - argumentuje ďalej v odvolaní žalovaná.

12. Nedostatok právomoci súdu podľa názoru odvolateľky sa prejavil aj pri rozhodovaní o druhej žalovanej istine 32.836,30 eur, pretože odvodil 40 % zvýšenie náhrady za SSU z bodového hodnotenia na 6 100 bodov, pričom súd odignoroval právoplatne meritórne rozhodnutú vec základného bodového hodnotenia o tejto úrazovej dávke v počte 3 120 bodov vo výške 33 590,20 eur. Odvolateľka zdôraznila, že vždy rokuje o uzavretí dohody, pokiaľ sa požadované percentuálne zvýšenie odvíja od právoplatne priznaného základného ohodnotenia náhrady za SSU, čo v danom prípade predstavuje maximálnu sumu 16.795 eur. Podľa žalovanej, okresný súd rozhodol protiprávne aj v druhej časti výroku rozsudku, keď ju zaviazal zaplatiť sumu 26.269,04 eur.

13. Právny vzťah z úrazového poistenia vzniká medzi poisteným zamestnávateľom a žalovanou (poisťovňou) ako jeho vykonávateľom priamo zo zákona. Zamestnanec, ktorému vzniknú nároky na reparáciu a satisfakciu za poškodené zdravie z titulu nárokov vymenovaných v § 13 ods. 3 zákona a uplatňuje ich u žalovanej procesným postupom podľa Tretej časti zákona nemá vo vzťahu k žalovanej v rámci roviny verejného práva pozíciu veriteľa k dlžníkovi, ide o vzťahy vertikálnej polohy, ide o subjekty, ktoré nemajú rovnocenné postavenie, ktoré sú typické pre sféru súkromného práva. Ustanovenie § 7 O.s.p. (v znení účinnom aj v dobe vydania rozsudku okresného súdu - poznámka odvolacieho súdu) taxatívne vymenúva, ktoré spory a iné právne veci súdy rozhodujú. Prvostupňový súd sa odvoláva na toto ustanovenie, pritom vzťahy sociálneho poistenia a v rámci neho aj úrazového poistenia zákonodarca do tejto skupiny nezaradil.

14. Žalovaná poukazuje v odvolaní a aj cituje obsahové znenie ust. § 128 ods.8, § 142 ods.1 prvá veta, § 143 ods.1 prvá veta, § 157 ods.1 prvá veta, § 157 ods.2, ods.3, ods.5, § 158, § 164 ods.1, ods.2 písm.a), § 227 ods.3, § 231 ods.1 písm.g), h),i), ods.2, § 233 ods.3, § 236 ods.1 písm.b) c.), § 237 ods.1, § 279 ods. 1 Zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Zdôrazňuje, že z uvedených ustanovení zákona vyplýva nesmierne rozsiahla a náročná právomoc Sociálnej poisťovne, a teda, aj vecne a miestne príslušnej konajúcej a rozhodujúcej organizačnej zložky (ústredie, pobočka) pri vynakladaní verejných prostriedkov o.i. aj z fondu úrazového poistenia, ktoré nie sú majetkom Sociálnej poisťovne, nakoľko právny režim vydávania verejných financií je daný taxatívnymi hmotnoprávnymi a procesnými ustanoveniami zákona. Konajúce organizačné zložky v konaniach o dávkach úrazového poistenia majú špecifické postavenie pri poškodenom zdraví pri práci, lebo na rozdiel od občianskoprávnej zodpovednosti dobytnosť plnení nie je zabezpečená z komerčne zhromaždených prostriedkov. V procesnom konaní lex specialis podľa Tretej časti zákona, keď konajúce organizačné zložky rozhodujú v dávkových a nedávkových konaniach je zachovaná zásada materiálnej pravdy v zmysle § 195 ods. 1 Zákonníka práce.

15. Od 1.1.2004 t.j. odo dňa účinnosti zákona, je Sociálna poisťovňa vykonávateľom sociálneho poistenia a v rámci neho aj úrazového poistenia, a to podľa § 120 ods.1 v nadväznosti na § 2 písm.c) zákona. Zamestnávateľ, vymedzený v § 7 zákona, ktorý je poistený podľa § 16 má podľa § 231 ods.1 písm.h) v nadväznosti na § 17 ods.1 zákona povinnosť oznamovať vykonávateľovi úrazového poistenia, že došlo k poistnej udalosti, ktorá môže zakladať nároky na úrazové dávky jeho postihnutému zamestnancovi, ktorý u neho utrpel pracovný úraz alebo získal chorobu z povolania. Zákon v § 294 bod 27. o.i. zrušil tie ustanovenia Zákonníka práce, ktoré upravovali jednotlivé dielčie nároky postihnutých zamestnancov v podobe tam uvedených náhrad. Právna úprava zodpovednosti za pracovný úraz a chorobu z povolania a liberačné dôvody ostali v Zákonníku práce zachované aj po účinnosti zákona. Poistený zamestnávateľ resp. poškodený pri uplatňovaní práv z úrazového poistenia sú povinní podľa § 196 ods.6 veta prvá zákona navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. V konaní vedenom v pobočke Žilina z titulu základnej sumy na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia konajúca pobočka vydala žalobcovi právoplatné a meritórne rozhodnutie č. 3513 - 27/2012-ZA. ISUP: 1112008320 zo 17. apríla 2012 a preto prvostupňový súd už nemal právny dôvod z titulu akejsi „ nadstavby „, ktorá nemá oporu v nijakej hmotnej ani procesnej norme rozhodnúť o „ doplatení „ do počtu bodov 6 100. Odvolateľka opakovane poukazuje na to, že žalobca postupoval procesne nesprávne, keď nepodal v

rámci správneho súdnictva žalobu o preskúmanie predmetného rozhodnutia, ale vyvolal súdny spor kde o.i. žaluje 32.082,68 eur s úrokmi z omeškania. Prvostupňový súd nesprávne subsumoval platobnú zaviazanosť žalovanej na sumu 32.082,68 eur pod § 17 zákona. Oveľa závažnejší dôvod pre nemožnosť aplikácie § 17 zákona na dlžnicke postavenie žalovanej spočíva podľa názoru odvolateľky v tom, že prvostupňový súd sa odvoláva na právnu normu, ktorá platí výlučne pre vykonávateľa zákona ako subjektu verejného práva vybaveného právomocou lex specialis. Súd v čo do prvej žalovanej istiny nemal vykonať ani dokazovanie, akým bol výsluch bodujúceho lekára. Súd si prisvojil právomoc, ktorá mu nepatrí. Na obhajobu tejto svojej odvolacej argumentácie žalovaná poukazuje aj na závery rozsudku Okresného súdu v Žiline č. k. 4 C/167/2010-144 a Krajského súdu v Žiline č. 8 Co/306/2013-179.

16. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu nesúhlasil s odvolacou argumentáciou žalovanej, podľa neho nie je rozhodujúce, či medzi ním a žalovanou ide o vzťah v rámci súkromného práva alebo práva verejného. Podstatným je len to, či mu hmotné právo priznáva právo na uplatnený nárok a zároveň ukladá žalovanej povinnosť zodpovedajúcu tomuto právu plniť uplatnený nárok, a či je možné spor týkajúci sa zaplatenia uplatneného nároku prejednať v občianskom súdnom konaní, resp. či niektorý z právnych predpisov zveruje prejednanie takéhoto druhu nároku do právomoci súdu. On si uplatnil v súdnom konaní v dôsledku pracovného úrazu nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorá sa podľa § 13 ods.3 písm. h) zákona č. 461/2003 Z.z. poskytuje z úrazového poistenia, ktoré je v zmysle § 2 písm.c) zákona č. 461/2003 Z.z. poistením pre prípad poškodenia zdravia v dôsledku pracovného úrazu. Úrazové poistenie je súčasťou sociálneho poistenia, ktoré podľa § 120 ods.1 Z.č.461/2003 Z.z. vykonáva Sociálna poisťovňa. Preto žalovaná bola povinná náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (vrátane jeho zvýšenia) žalobcovi z titulu jeho pracovného úrazu poskytnúť práve z úrazového poistenia, ktoré je súčasťou sociálneho poistenia. Hmotné právo nepochybne ukladá žalovanej hmotnoprávnu povinnosť plniť voči nemu uplatnený nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a zároveň priznáva mu aj právo od žalovanej toto plnenie požadovať.

17. Žalobca argumentuje ďalej ustanovením § 6 ods.1, ods.3 v aplikácii s § 5 ods.2 Zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Uviedol, že on si riadne uplatnil nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia spolu s nárokom na jej zvýšenie, zo strany žalovanej neboli tieto nároky v celom rozsahu uspokojené, bola tak v zmysle § 6 ods.3 zákona č.437/2004 Z.z. daná právomoc všeobecného súdu na prejednanie týchto nárokov v časti, ktorá doteraz nebola mu zo strany žalovanej uhradená. Právomoc súdu je daná aj s prihliadnutím na § 14 Zákonníka práce, podľa ktorého spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o nároky z pracovnoprávných vzťahov prejednávajú a rozhodujú súdy. Jeho nárok je odvodený z pracovnoprávneho vzťahu, titulom vzniku pracovného úrazu. Preto aj v zmysle § 14 Zákonníka práce je daná právomoc okresného súdu na prejednanie a rozhodnutie vo veci. Právomoc okresného súdu bola daná aj podľa § 7 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku a je daná aj podľa § 3 v súčasnosti účinného Civilného sporového poriadku. Ak by aj akceptoval názor žalovanej, že v danom prípade nejde o spor súkromnoprávny, podľa § 4 Civilného sporového poriadku môžu súdy prejednávať aj iné spory, ak to ustanovuje zákon. V danom prípade nepochybne zákon č. 437/2004 Z.z. zveruje v § 6 rozhodovanie o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia do právomoci všeobecného súdu. Vzhľadom na súhrn uvádzaných argumentácií žalobca žiada potvrdenie rozsudku okresného súdu pre vecnú správnosť.

18. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1.7.2016, ďalej len „ CSP „) po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote na to oprávnená strana sporu proti rozsudku, ktorému je odvolanie prípustné, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP), postupom podľa § 219 ods.3 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku v ktorom priznal žalobcovi peňažný nárok titulom doplatenia do výšky základu sťaženia spoločenského uplatnenia - zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP a zároveň konanie zastavil, vo výroku v ktorom súd priznal žalobcovi nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia - zmenil podľa § 388 CSP a vo výroku v ktorom súd vyhradil rozhodovanie o náhrade trov konania do 30 dní od právoplatnosti rozsudku - potvrdil podľa § 387 ods.1 CSP. Nedotknutým zostal výrok rozsudku v ktorom súd prvej inštancie vo zvyšnej časti návrh (žalobu) zamietol, tento výrok totiž odvolaním napadnutý nebol.

19. Odvolací súd v rámci odvolacieho prieskumu vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa a musel konštatovať dôvodnosť odvolania v prevažnej časti.

20. Vykonané dokazovanie nesporne preukázalo, že žalobca dňa 31.5.2010 pri plnení pracovných úloh ako zamestnanec Cementárne Lietavská Lúčka a.s. utrpel pracovný úraz, následkom čoho došlo k poškodeniu jeho zdravia. Nebol spor ďalej ani o rozsahu 30 % spoluviny žalobcu na vzniku pracovného úrazu. Právna zodpovednosť zamestnávateľa za škodu na zdraví spôsobenú pracovným úrazom žalobcovi (zamestnancovi) je daná s poukazom na ust. § 195 ods.1 Z.č.311/2001 Z.z. Rozsah konkrétneho poškodenia zdravia žalobcu a následný dopad na jeho ďalší život, sťaženie jeho spoločenského uplatnenia v podstatne sporné neboli.

21. Žalobca sa v občiansko - súdnom konaní domáha podanou žalobou voči žalovanej: a.) doplatenia náhrady v sume 32.082,68 eur (aj s úrokmi s omeškania) za sťaženie spoločenského uplatnenia do výšky základného bodového ohodnotenia (podľa lekárskeho posudku MUDr. E., potvrdeného MUDr. X. zo dňa 25.1.2012) vo výške 6 100 bodov, tvrdiac, že žalovaná mu priznala iba čiastočnú (zníženú) náhradu v sume 33.590,20 eur za 3 120 bodov (aj po konštatovanej spoluvine v rozsahu 30 %), b.) zaplata mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 32.836,30 eur, pritom v prípade priznania tohto nároku treba podľa neho vychádzať zo základu bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 6 100 bodov a nie zo základu 3 120 bodov. Obidva nároky v žalobe uplatnené majú podľa názoru odvolacieho súdu charakter tzv. úrazovej dávky, ktoré zakotvuje Z.č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení vo „ Štvrtej hlave „ v ustanoveniach §§ 83 až 101.

22. Z.č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len ZoSP) v § 2 písm. a) vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah sociálneho poistenia, právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia, organizáciu sociálneho poistenia, financovanie sociálneho poistenia, dozor štátu nad vymáhaním sociálneho poistenia, konanie vo veciach sociálneho poistenia a konanie vo veciach vymáhania pohľadávok. Do vymedzeného rozsahu sociálneho poistenia patrí podľa § 2 písm. c) ZoSP úrazové poistenie ako poistenie pre prípad poškodenia zdravia alebo úmrtia v dôsledku pracovného úrazu, služobného úrazu (ďalej len „ pracovný úraz „) a choroby z povolania. ZoSP zakotvuje definíciu pracovného úrazu a choroby z povolania v § 8.

23. Podľa § 83 ZoSP poškodený na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 a fyzická osoba uvedená v § 17 ods.2, ak utrpeli pracovný úraz alebo chorobu z povolania

24. Podľa § 99 ZoSP poškodený má nárok na náhradu za bolesť a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu, ktorým je Z.č.437/2004 Z.z.

25. O nárokoch zamestnanca vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania s výnimkou náhrady vecnej škody s účinnosťou od 1. januára 2004 Z.z. v zmysle Z.č.461/2003 Z.z. rozhoduje Sociálna poisťovňa (príslušné organizačné zložky Sociálnej poisťovne), ide o konania vo veciach tzv. dávkových, uvedený právny záver prijal Najvyšší súd SR vo viacerých svojich rozhodnutiach napr. aj v rozhodnutí sp.zn. 3 Cdo 291/2013.

26. V žalobe uplatnený nárok o doplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia do výšky bodov 6 100 predstavuje nárok spadajúci do konania vo veciach dávkových - o náhradu základu za sťaženie spoločenského uplatnenia riadiaci sa režimom Z.č.461/2003 Z.z.. Rozhodovanie o základe tohto nároku spadá do právomoci príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne. V konkrétne súdnej veci bez pochyby tento v žalobe uplatnený nárok príslušné organizačné zložky (zložka) Sociálnej poisťovne v rámci zákonom stanovenej právomoci prejednali, konanie o ňom viedli, rozhodli. Z dokazovania je totiž preukázané, že žalobca si uplatnil u príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa lekárskeho posudku MUDr. E., potvrdeného MUDr. X. zo dňa 25. 1. 2012 vo výške bodového ohodnotenia 6 100 bodov. Pobočka žalovanej v Žiline priznala žalobcovi rozhodnutím č. 3513-27/2012 ZA zo dňa 17.4.2012 náhradu za SSU vo výške 3 120 bodov (t.j. časť po prehodnotení bodového ohodnotenia a po zohľadnení spoluviny žalobcu v rozsahu 30 %) teda v celkovej sume 33.590,20 eur, s tým, že 3 120 bodov ustálil za základ náhrady, uvedená náhrada žalobcovi aj vyplatená bola. Žalobca proti rozhodnutiu pobočky žalovanej podal odvolanie, o jeho odvolaní rozhodla žalovaná - rozhodnutím č.26986-2/2012 - BA zo dňa 3.7.2012 tak, že rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdil. Vecnú správnosť, nesprávnosť tohto rozhodnutia (rozhodnutí orgánov poisťovne) mohol preskúmať súd v správnom súdnictve na základe žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu, pretože žalobca bol oprávnený v zákone vymedzenej

lehote takúto žalobu podať. Tento zákonom prípustný procesný prostriedok právnej ochrany u súdu žalobca v zákonom stanovenej lehote neuplatnil, nepodal ho vôbec. Je jednoznačné, že o v žalobe uplatnenom tzv. prvom nároku žalobcu (o doplatenie náhrady za sťaženie spol. uplatnenia do výšky základu bodového ohodnotenia stanoveného lekárskeho posudkom) rozhodli právoplatne na to príslušné orgány žalovanej, jeho nárok v tejto časti aj uzavreli. Vzhľadom na uvedené krajský súd zistil vo vzťahu k uplatnenému nároku o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (doplatenia do výšky základu bodového ohodnotenia) neodstraniteľnú prekážku podmienky konania (na takúto prekážku konania je povinnosťou súdu prihliadnuť aj ex offa), následne musel podľa § 389 ods. 1 písm.a) Civilného sporového poriadku rozsudok v tejto časti (čo do priznanej istiny ako aj úrokov z omeškania) zrušiť a po preukázaní, že príslušné orgány Sociálnej poisťovne o nároku žalobcu v tejto časti právoplatne rozhodli a že žalobca žalobu o preskúmanie rozhodnutia Sociálnej poisťovne (ako orgánu odvolacieho) nepodal v správnom súdnom konaní, navyše, už v čase podania žaloby v aktuálnej veci uplynula lehota na podanie zákonom prípustného procesného prostriedku nápravy, musel konanie o tomto nároku zastaviť (nebola totiž splnená ani procesná podmienka postúpenia veci v tejto časti na konanie inému orgánu).

27. Správna bola úvaha prvostupňového súdu, keď konštatoval vo vzťahu k druhému v žalobe uplatnenému nároku na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia svoju právomoc rozhodovať v občiansko - súdnom konaní. Pretože právomoc sociálnej poisťovne nie je ani po 1. januári 2004 (po účinnosti Z.č.461/2003 Z.z.) daná vo veciach nárokov na mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a o týchto nárokoch naďalej rozhoduje súd (§ 5 ods.5 Z.č.437/2004 Z.z.).

28. Žalobca titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sa domáha zaplata sumy 32.836,30 eur ako 50 % zo základného bodového ohodnotenia v počte bodov 6 100 eur. Súd uzavrel, že u žalobcu sa jedná o prípad hodný osobitného zreteľa ako to ustanovuje v § 5 ods.5 Z.č.437/2004 Z.z. v zmysle ktorého v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %. Súd napokon priznal žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšenú o 40 % (o zvyšných 10 % žalobu zamietol), avšak prvostupňovým súdom zvýšená náhrada predstavuje 40 % zo sumy základnej náhrady za SSU podľa znaleckého posudku vo výške 6 100 bodov po odpočítaní spoluviny v rozsahu 30 %, v peňažnom vyjadrení nárok za 6 100 bodov v sume 93 818 eur - 30 % spoluvina t.j. 28.145,40 eur = 65.672,60 eur, z tejto sumy 40 % zodpovedá nároku na mimoriadne zvýšenie SSU v sume 26.269,04 eur. Hoc základ nároku na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcovi daný je, krajský súd musel dať za pravdu odvolateľovi, že určujúcim ukazovateľom pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bol právoplatnými rozhodnutiami žalovanej konštatovaný základ bodového ohodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške bodov 3 120 a nie vo výške bodov 6 100. Odvolací súd tento svoj názor opiera o ustanovenie § 194 Civilného sporového poriadku (ďalej iba „ CSP“).

29. Otázku, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci ako orgán podľa § 193 CSP, môže súd posúdiť sám, nemôže však o nej rozhodnúť (§ 194 ods.1 CSP). Ak bolo o otázke podľa odseku 1 rozhodnuté, súd na také rozhodnutie prihliadne a vysporiada sa s ním v odôvodnení rozhodnutia (§ 194 ods.2 CSP). V označenom ustanovení je zakotvené oprávnenie súdu vytvoriť si o otázkach, ktoré nepatria do právomoci súdu, ale do právomoci iného orgánu (najčastejšie správneho) prejudiciálny záver bez toho, aby o nich rozhodoval. Takéto otázky teda súd nemôže meritórne rozhodnúť, ale môže ich riešiť vo forme prejudiciálneho posúdenia. Procesný poriadok rozoznáva pri aplikácii tohto procesného ustanovenia dve situácie : a.) keď prejudiciálna otázka je „ nevyriešená „ - ide o situácie, keď na to kompetentným orgánom nebolo o otázke, ktorú súd potrebuje mať rozriešenú pre svoje vlastné meritórne rozhodnutie ešte vydané rozhodnutie b) keď prejudiciálna otázka je „ vyriešená „ - pôjde o situácie, keď už o danej determinujúcej (prejudiciálnej) otázke existuje právoplatné rozhodnutie kompetentného orgánu. V konkrétne súdnej veci existuje o determinujúcej (prejudiciálnej) otázke právoplatné rozhodnutie kompetentného orgánu, keď príslušné orgány (organizačné zložky) žalovanej v rozhodnutiach uzavreli základ nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia počtom bodov 3 120, na vyriešenie tejto prejudiciálnej otázky odvolací súd aj prihliadal, v zásade totiž platí požiadavka, aby orgány verejnej moci rozhodovali o rovnakých otázkach zásadne rovnako.

30. Vychádzajúc z konštatovaného v bode 29 tohto rozhodnutia odvolací súd za základ pre mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia považoval 3 120 bodov x 15,38 eur za 1 bod = 47 985,60

eur, po znížení o 30 % spoluviny zamestnanca je tak základ v sume 33.589,92 eur, z tejto sumy 40 % je 13.435,08 eur, v tejto výške istiny konštatoval odvolací súd dôvodnosť nároku žalobcu na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia - zároveň v tejto časti jeho žalobe vyhovel a vo zvyšku prvostupňovým súdom priznanej sumy 12.832,96 eur žalobu žalobcu zamietol.

31. Odvolací súd sa nedotýkal výroku rozsudku v ktorom prvoinštančný súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol, tento výrok odvolaným strany sporu nenapadli.

32. Zodpovedá procesnej úprave (§ 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) účinnej v dobe vydania rozhodnutia prvoinštančného súdu spôsob, ktorým súd vyhradil rozhodovanie o tejto otázke na samostatné rozhodnutie. S poukazom na § 470 ods. 2 CSP v aplikácii s čl.4 Civilného sporového poriadku rozhodne aj o o náhrade trov tohto odvolacieho konania okresný súd.

33. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody), čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia uznesenia v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa § 429 ods. 1 CSP neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.